

- твердих побутових відходів у Львівській області // Тезиси докладів конференції при міжнародній участі « Співпраця для вирішення проблеми відходів», 5-6 лютого 2004р. (Харків), С.106-109.
4. Дудек Є.П. Використання звалищного газу в енергетичних цілях – економічні аспекти // Ресурсозберігаючі технології в нафтогазовій енергетиці « ІФНТУНГ - 40»: Анот. Міжнародної науково-технічної конференції (Івано-Франківськ, 16-20 квітня 2007р.), С.20.
 5. Кульчицька-Жигайло Л. Методика дослідження виділення біогазу на полігонах ТПВ // Полігони ТПВ: проектування та експлуатація, вимоги ЄС, Кіотський Протокол: Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції (Славське, 16-18 квітня 2008 р.)- Львів, «Тріада плюс», 2008, С.37-40.
 6. Мишанов Ю.Д. Шляхи поводження з побутовими відходами. Київ,2007р., С.14-17.
 7. Мирний А.Н. Современные методы обезвреживания и утилизации ТБО // Жилищно-коммунальное хозяйство, 1994р. №3, С.24-26.

ЩЕРБИНА О.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В останні десятиріччя досить активно проводяться дослідження соціально-екологічних, а також соціальних проблем природокористування. В загальному вигляді вони зводяться до аналізу впливів екологічних наслідків природокористування, зокрема аграрного, на здоров'я та умови життєдіяльності населення в цілому.

Херсонська область має сприятливі фактори для розвитку народногосподарського комплексу: близькість до Донецького і Придніпровського районів, вихід до Азовського та Чорного морів, наявність великої річкової магістралі Дніпра зумовляють її значний транспортно-розподільчий і рекреаційний потенціали. Головне багатство області – земля. Однак, посушливий клімат, мало водність і низька залісненість мають негативний вплив на розвиток сільськогосподарського виробництва[3].

Херсонщина – житниця України. За умови надійного зрошення область може забезпечити державу дрібним добірним продовольчим зерном, яке за якісними показниками конкурентоспроможне на світовому ринку, а також продукцією овочівництва, садівництва, виноградарства. Але сільськогосподарський комплекс області має перейти на високопродуктивні технології вирощування екологічно чистої продукції. Постає нагальна необхідність розвивати зрошуване землеробство та крапельне зрошення, що забезпечить ефективне використання земельних та водних ресурсів і в комплексі дасть високий результат.

Поливні землі області являються страховим фондом стабільного виробництва сільськогосподарської продукції, особливо в посушливі та гостро посушливі роки. Про це свідчить те, що на зрошуваних землях до 90-х років, коли потенціал зрошення використовувався на повну потужність, стабільно дотримувалося понад 46% валової продукції рослинництва, у тому числі виробництво зерна становило 28,6%, овочів

– 86,6, кормових – 63,1, технічних культур – 25,8% до загального обсягу виробництва[3, 4].

Головним завданням, в рамках раціонального природокористування, у використанні зрошуваних земель нині постає забезпечення максимальної економії водних ресурсів, що досягається за рахунок впровадження комплексу інженерних, технологічних, агротехнічних, економічних і організаційних заходів. Особливу увагу слід приділяти будівництву стаціонарних та напівстаціонарних систем краплинного зрошення, впровадження на них сівозмін з невеликою кількістю полів і розміщенням культур, які дозволяють стабілізувати родючість ґрунтів при локальній подачі води на поверхню поля (соя, люцерна насіння, еспарцет) і не зменшити чистого прибутку[2].

Раціональне природокористування та розробки перспективних напрямів використання природно-ресурсного потенціалу у господарстві Херсонщини передбачає меліоративні втручання, спрямованні на зміну функціонування природних комплексів з метою підвищення економічної ефективності їх використання. Але особливості використання іригації як засобу інтенсифікації сільськогосподарського виробництва вимагають розробки механізмів, які врівноважували б позитивний та негативний ефекти від меліоративних робіт. Вирішення проблем підтоплення угідь слід розглядати, насамперед, через призму вдосконалення зрошуваного землеробства[1].

Одним з головних питань раціонального і сталого використання поливних земель є оптимізація режимів зрошення, які повинні вирішити такі основні завдання: забезпечити рослини вологою згідно їх біологічними потребами, отримання максимальної кількості продукції на м³ поливної води, мінімізацію гравітаційних витрат її за межі зони аерації, створення найкращих умов для використання біокліматичних і агрономічних ресурсів, а також генетичного потенціалу сортів сільськогосподарських культур.

Найбільш рентабельними на зрошуваних землях є овочеві культури (Табл.1). У 2006 році під ними було зайнято 40,1тис.га, в тому числі на зрошенні – 32,5тис.га.

Таблиця 1

Обсяги виробництва овочів по культурах в Херсонській області за 2005рік.

Культура	Площа (тис. га)	Урожайність (ц/ га)	Валовий збір (тис. тонн)
Овочі, всього	37,88	138,9	526,1
В т. ч. капуста	3,9	129,6	50,53
огірки	2,63	99,2	26,09
томати	19,4	158,1	306,7
цибуля	3,2	117,7	37,55
буряки столові	1,4	109,1	15,21
морква столова	1,4	84,4	11,38
інші овочі	6,02	130,7	78,66

* Складено за даними Інституту землеробства Південного регіону в Херсонській області.

Розвиток агропромислового комплексу та ефективне ведення природокористування в області, в цілому і його складових частин, створюють можливості гарантувати продовольчу безпеку населення в межах нормативних визначених норм споживання продуктів харчування і відновити експортний потенціал АПК та розвинути переробній харчовій промисловості.

Література:

1. Мальчикова Д.С. Географічний аналіз причин та наслідків підтоплення зрошуваних земель Херсонської області. // Актуальні екологічні проблеми півдня України. – збірн. наук. праць. Херсон. 2006. – 98-103с.
2. Морозов В.В., Грабовська Л.М., Поляков М.Г. Умови раціонального природокористування на зрошуваних ландшафтах України. – Херсон, Айлант, 2002
3. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища Херсонській області за 2007 рік. - Державне управління
4. охорони навколишнього природного середовища в Херсонській області
5. Чернюк Л.Г., Клиновий Д.В. Економіка регіонів України. – Суми. Університ. Книга. 2006, 473-500с.